

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-10/12-E

Název právnické osoby vykonávající činnost školy a školského zařízení:	Základní škola a Mateřská škola Javorník, okres Svitavy
Sídlo:	Javorník 61, 568 02 Svitavy
IČ:	75 016 001
Identifikátor:	650 045 670
Právní forma:	příspěvková organizace
Zastoupená:	Mgr. Pavlou Odstrčilovou, ředitelkou školy
Zřizovatel:	Obec Javorník
Místo inspekční činnosti:	Javorník 61 Javorník 26
Termín inspekční činnosti:	11. a 12. leden 2012

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost byla provedena podle ustanovení § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, se zaměřením zejména na:

- zjišťování a hodnocení personálních podmínek poskytovaného vzdělávání podle § 164 odst. 1 písm. c) a e) školského zákona, ve znění pozdějších předpisů,
- zjišťování a hodnocení výsledků vzdělávání poskytovaného mateřskou školou a základní školou žákům 1. – 5. ročníku vzhledem k cílům stanovených realizovanými vzdělávacími programy dle § 2 odst. 1 písm. g) školského zákona, ve znění pozdějších předpisů,
- zjišťování a hodnocení souladu školních vzdělávacích programů s právními předpisy a rámcovými vzdělávacími programy podle § 5 odst. 1 a 2 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů.

Aktuální stav školy

Základní škola a Mateřská škola Javorník, okres Svitavy (dále škola), vykonává činnost základní školy, mateřské školy, školní družiny a školní jídelny. Škola sídlí ve dvou samostatných budovách, každá se nachází v jiné části obce.

Mateřská škola (dále MŠ) je jednotřídní, s celodenním provozem. V průběhu inspekční činnosti bylo evidováno 24 dětí. Z celkového počtu je jich 6 v posledním roce před vstupem do prvního ročníku základní školy, z toho jedno dítě má odklad školní docházky (dále OŠD). V aktuálním i uplynulém školním roce je kapacita MŠ naplněna na 100 %. Úplata za předškolní vzdělávání je již několik let stabilní, tj. 100 Kč měsíčně.

V základní škole (dále ZŠ) se v jedné třídě společně vzdělává 8 žáků 1., 4. a 5. ročníku. Kapacitně je naplněna cca z 18 % a zřizovatel opakovaně uděluje ZŠ výjimku z nejnižšího počtu žáků. Školu navštěvují místní žáci, pouze jeden dojíždí z okolní obce. Do školní družiny (dále ŠD) jsou k pravidelné docházce přihlášení všichni žáci.

Předškolní vzdělávání je realizováno podle „Školního vzdělávacího programu mateřské školy Rok v naší školičce“ (dále ŠVP PV). Výuka žáků v ZŠ probíhá podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání s názvem „Pohodový Javorníček“ (dále ŠVP ZV). Zájmové vzdělávání pracuje podle Školního vzdělávacího programu pro školní družinu nazvaného „S pohybem a úsměvem“, který navazuje na ŠVP ZV.

Vzdělávací proces v MŠ zajišťují 2 pedagogické pracovnice. Vedoucí učitelka, která je odborně kvalifikovaná a má plný úvazek, a nekvalifikovaná učitelka s úvazkem 0,5. Obě mají dlouholetou praxi v předškolním vzdělávání. Pedagogický sbor v ZŠ tvoří 3 vyučující, ředitelka školy s vysokoškolským pedagogickým vzděláním, dále učitelka, která v současné době studuje pedagogickou fakultu a vychovatelka s odpovídající odbornou kvalifikací.

Ve sledovaném období došlo k významné změně v personální oblasti, k 1. září 2011 byla jmenována do funkce nová ředitelka školy. V oblasti materiálně technické lze uvést zejména provedenou rekonstrukci a přístavbu obecního objektu, kde je také umístěna MŠ a školní jídelna. Škola tak získala moderní, nově zařízené zázemí.

O realizovaných aktivitách škola informuje v místním Javornickém občasníku nebo na internetových stránkách www.zsms-javornik.cz.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Předškolní vzdělávání vychází z obsahu tematických bloků stanovených ve ŠVP PV, který je aktuálně doplňován, např. kulturními, poznávacími, sportovními či zdravotně preventivními aktivitami. Pravidelně je zařazován předplavecký výcvik, v letošním školním roce děti již absolvovaly cyklus návštěv solné jeskyně. Zájemcům je určen kroužek „Hrajeme si s angličtinou“. Vzdělávací nabídka poskytuje dostatek příležitostí k rozvoji funkčních gramotností a upevňování klíčových kompetencí, i když jejich vyváženost ve vzdělávacím procesu nebyla zcela zřetelná. Příčinou je zejména plánování činností na třídní úrovni. Také zápisy v třídní knize o průběhu vzdělávání dokladovaly spíše stereotypní zařazování vzdělávacích aktivit. Nejvíce jsou rozvíjeny kompetence k učení a komunikativní.

Učitelka, ač byla na vzdělávací proces didakticky připravená, měla méně promyšleny formy a metody práce, které bude uplatňovat. To se odrazilo při vlastní realizaci. Vzdělávání probíhalo formou spontánních a řízených činností. Jeho organizace byla méně efektivní a snižovala kvalitu části podmínek v psychosociální oblasti. Aplikované metody minimálně podporovaly dětskou zvědavost, prožitkové a kooperativní učení. Děti byly od příchodu do MŠ až manipulativně motivovány k realizaci nabídnutých a připravených aktivit. Ani v bloku řízených činností nebyly podněcovány k samostatnému rozhodování. Mnoho stimulů, minimální diferenciací neakceptující věkové zvláštnosti a potřeby jednotlivých dětí způsobily, že část dětí se jich neúčastnila, u většiny zbývajících pozornost opadala

a některé se postupně začaly věnovat vlastním aktivitám. Následně docházelo ke zvyšujícímu se hluku, vzdělávací proces se stával značně nepřehledný. U některých mladších dětí se vytrácela duševní pohoda. Schopnost pedagoga vcítit se do jejich prožívání nebyla dostatečně zaznamenána. Neodůvodněné zkracování doby pobytu venku nepřispívalo k uspokojování psychohygienických potřeb dítěte.

O utváření čtenářské gramotnosti svědčilo reprodukování říkanek, kultivované vyprávění vlastních zážitků, odpovědi na otázky a portfolio výsledků grafických činností dětí. V rámci výuky angličtiny část dětí získává elementární znalosti v cizím jazyce. Rozvoj matematické gramotnosti se odrážel v uplatněné představivosti při manipulačních činnostech. Zejména starší děti chápaly základní matematické pojmy, zvládaly prostorovou orientaci, rozlišovaly podstatné znaky předmětů a sestavovaly ucelené soubory. Přírodovědné poznatky získávají nejen zprostředkovaně, ale i přímým pozorováním při tematicky zaměřených vycházkách a výletech. Utváření sociálních dovedností přirozeně napomáhá věkově smíšená skupina dětí, které mezi sebou bez zábran komunikovaly, v případě možnosti spolupracovaly. Zpravidla se k sobě chovaly ohleduplně, některé dokázaly nabídnout pomoc nejmladším dětem. Naopak pokyny učitelky respektovaly méně, což ovlivnilo i průběh vzdělávání. Uplatněný pedagogický styl snižoval hodnotu osvojování činnostních a občanských kompetencí (odpovědnost za své rozhodnutí, smysl pro povinnost ve hře i učení). Příležitosti k sebeobsluze se odrazily ve zvládnutí jednoduchých pracovních úkonů, zacházení s předměty denní potřeby a samostatně využívaném pitném režimu. Méně zřetelné je pravidelné zařazování deklarovaného ranního cvičení. V průběhu inspekční činnosti bylo včleněno v krátkém rozsahu, v třídní dokumentaci bylo zaznamenáno ojediněle.

Učitelky sledují výsledky vzdělávání zejména pozorováním dítěte v běžných podmínkách a situacích, průběžný vývoj písemně nezaznamenávají. Jejich zjištění jsou jedním z prvků posouzení školní zralosti. Využití cílené individuální péče nebylo v průběhu inspekční činnosti zřejmé, nevyplývalo ani z třídní dokumentace. Nebylo patrné ani u dítěte s OŠD, pro které je na základě zprávy z pedagogicko-psychologické poradny vypracován individuální vzdělávací plán. Pozornost je věnována správné řeči. Speciální pedagog provádí v MŠ depistáž s doporučením dalšího postupu. Pro posílení této oblasti vedoucí učitelka absolvovala (v období září až listopad 2011) kurz logopedické prevence.

Základní škola má v obci dlouholetou tradici, nabízí žákům klidné prostředí malotřídní školy, vzdělávací nabídku se všeobecným zaměřením, kvalifikovaně vedenou výuku anglického jazyka. Podněcuje žáky k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přispívá k utváření zdravého životního stylu.

Organizace vzdělávání je v souladu s právními předpisy, umožňuje realizaci vzdělávacího programu. Učební plány byly naplňovány. Disponibilní hodiny ZŠ využila zejména k posílení českého jazyka a matematiky. Vzdělávání převážně sloučených ročníků kladlo zvýšené nároky na skladbu hodiny. Diferenciace učiva a rozvíjení základních klíčových kompetencí byly v realitě vzdělávacího procesu zaznamenány. Přesto bylo kontrolou zápisů v třídní knize u předmětů výchovného zaměření za minulý i aktuální školní rok zjištěno, že není vždy uvedeno učivo jednotlivých ročníků dle ŠVP ZV. Při výuce se učitelky průběžně věnovaly všem žákům. Zřetelný byl individuální přístup a pomoc při obtížnějších úkolech. Převážně nechyběla vhodná a účinná motivace, povzbudivé hodnocení jednotlivých kroků. Střídání různých aktivit, metod a forem práce přispělo k udržení pozornosti žáků. Účelné zařazení relaxačních prvků a činností mimo lavici příznivě ovlivňovalo vzdělávání a atmosféru hodin. Podporována a uplatněna byla vzájemná pomoc spolužáků, starších žáků mladším. V rámci anglického jazyka žáci dokázali

porozumět základním frázím a využít je v rámci jednoduché konverzace. Pozitivem bylo vedení výuky v anglickém jazyce. Starší žáci vyhledávali informace na internetu, pracovali s textem a obrázky a následně je dokázali uplatnit v krátké prezentaci. Rozvoji čtenářské gramotnosti a podpoře zájmu žáků o knihy se pedagogové věnují např. akcí „Čtu sobě a kamarádům pro radost“. Uplatnění vzájemného hodnocení nebo sebehodnocení nebylo zaznamenáno.

ZŠ vede žáky k ekologickému myšlení a ochraně životního prostředí praktickými aktivitami, dílčími projekty zařazenými do výuky (např. jedním z nich je aktivita „Pečujeme o zvířátka“, kdy se žáci starají o rodinku morčat). Podporuje u nich šetrné chování k přírodním systémům, druhým rokem je zapojena do projektu Recyklohraní. Jeho součástí byla soutěž „Věnuj mobil a vyhrať výlet pro svou třídu“, ve které se škola v uplynulém školním roce umístila na 9. místě ze 421 zapojených škol v ČR. Preventivní strategii k předcházení vzniku sociálně patologických jevů ZŠ zařazuje zejména do jednotlivých předmětů. K rozvoji osobnosti žáků a podpoře zdravého životního stylu přispívá pravidelně realizovaný plavecký výcvik, zařazování tematických exkurzí a výletů, návštěvy kulturních programů.

Úroveň vzdělávání sledují pedagogové zejména formou interních evaluačních nástrojů. Výchovné a vzdělávací potřeby jednotlivých žáků monitoruje ředitelka školy, zajišťuje kontakt se školskými poradenskými zařízeními a dalšími subjekty. Rodičům žáků s vadami řeči škola nabízí logopedickou prevenci, navazující na intervenci v MŠ.

Děti i žáci jsou průběžně seznamováni s pravidly a zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví. K posílení v této oblasti přispěla např. beseda dětí s policií či preventivní akce žáků „evakuace budovy“.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Škola při přijímacím řízení postupuje v souladu s ustanoveními školského zákona a uplatňuje rovný přístup ke vzdělávání. Pro letošní školní rok byla vydána dvě rozhodnutí o nepřijetí k předškolnímu vzdělávání. ZŠ se potýká několik let s nízkým počtem žáků. Ředitelka školy oslovila zákonné zástupce dětí v MŠ dotazníkovým šetřením zaměřeným na klima MŠ a následný výběr základní školy pro jejich děti. Vzdělávání je umožněno všem zájemcům o základní vzdělávání.

ŠVP PV zpracovaný vedoucí učitelkou MŠ stále neodpovídá plně požadavkům Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání. Důvodem je nedostatečně rozpracovaný vzdělávací obsah, tj. nepropojování všech oblastí vzdělávání se sledováním logické provázanosti dílčích cílů, vzdělávací nabídky a očekávaných výstupů. Komplexní rozvoj MŠ omezuje dosud nedostatečně zpracovaný evaluační systém.

ŠVP ZV odpovídá svojí strukturou Rámcovému vzdělávacímu programu pro základní vzdělávání, ZŠ částečně akceptovala závěry komparativní analýzy ČŠI a program v některých částech upravila. Nadále přetrvávají ve zpracování, zejména vzdělávacího obsahu některých předmětů, určité nedostatky. Školní vzdělávací program pro ŠD je sestaven v souladu s příslušným ustanovením školského zákona.

Ředitelka školy postupně v dílčích krocích realizuje koncepční záměry stanovené při nástupu do funkce. Informační systém založila zejména na osobním kontaktu se všemi zaměstnanci. Usiluje o vzájemnou spolupráci a dobré vztahy nejen v kolektivu pedagogů ZŠ. Seznamuje se také s chodem MŠ, vedoucí učitelce k jejímu vedení ponechala v plném rozsahu kompetence stanovené předcházející ředitelkou školy.

Ve vydaných dokumentech, dokumentaci ZŠ a jejím vedení byly zjištěny některé nedostatky z dřívějších let (neúplné či chybné údaje v třídních knihách, třídních výkazech, katalogových listech, ve výroční zprávě apod.). Školní řád ZŠ a vnitřní řád ŠD neměly všechny náležitosti dané školským zákonem. V průběhu inspekční činnosti byl doplněn obsah školního řádu MŠ a školní matriky (v oblasti zdravotní způsobilosti). Pedagogické rady řeší problematiku vzdělávání odděleně. Záznamy z jejího jednání v ZŠ dokladují, že s ní ředitelka školy projednává záležitosti týkající se vzdělávání. V MŠ dochází k projednávání dokumentů, řešení organizačních i pedagogických záležitostí, probíhá zde diskuze. I v poměrně krátkém působení ve vedoucí funkci ředitelka školy realizuje kontrolní a hospitační činnost. Zaměřila se na metodickou pomoc začínajícím učitelkám, má zájem na jejich dalším vzdělávání (DVPP). Současně s nástupem do funkce sama zahájila studium pro výkon této činnosti.

Rozložení přímé pedagogické činnosti v MŠ je nastaveno s ohledem na kvalifikovanost učitelek. Vedoucí učitelka s dětmi pracuje každodenně od ranních hodin. Druhá pedagogická pracovnice je nápomocná při zajištění bezpečnosti dětí při pobytu venku, samostatně u dětí působí v odpoledních hodinách. V průběhu inspekční činnosti měly obě (zejména učitelka se zkráceným úvazkem) nastavenou přímou vzdělávací činnost nad rámec stanovený legislativou. V předcházejících školních letech si nezvyšovaly profesní dovednosti účastí na seminářích v rámci DVPP. Důvodem byl, dle sdělení vedoucí učitelky, nedostatek finančních prostředků.

V tomto školním roce došlo k podstatné obměně pedagogického sboru v ZŠ. Kromě nástupu ředitelky školy, která převážně zajišťuje vzdělávací proces, byla přijata studentka pedagogické fakulty, která učí 5 hodin. Současně pozici vychovatelky ŠD a zároveň učitelky (zástup za vyučující v pracovní neschopnosti) přijala začínající pedagožka. Kromě přímé vyučovací povinnosti v ŠD učí též 5 hodin předmětů zejména výchovného zaměření. Odborná nekvalifikovanost učitelek se nijak významně negativně neprojevila na úrovni vzdělávání.

Pro činnost MŠ jsou vytvořeny velmi dobré věcné podmínky, prostory jsou čisté a moderně zařízené. Dětský nábytek (odpovídající výšce dětí) a další vybavení v podobě hraček a učebních pomůcek podporuje rozvoj dítěte. Školní zahrada poskytuje dostatek podnětů k aktivnímu využití. Prostředí ZŠ ovlivňuje její umístění ve starší budově. Dvě prostorné třídy jsou vybavené částečně opotřebovanými školními lavicemi a židlemi zohledňujícími tělesnou výšku žáků. Interiér učeben a chodeb doplňují práce žáků různého zaměření, didaktické pomůcky a mnohdy i historicky cenné reálie. Pro získávání znalostí a dovedností v oblasti IT mají žáci k dispozici 6 počítačů včetně odpovídajícího nábytku. Sponzorským darem k nim získali nové židle. Zázemí jedné z tříd je přizpůsobené zájmovým aktivitám ŠD. V přízemí budovy je malá cvičebna, vybavená základním náčiním a nářadím pro tělovýchovné aktivity. Využívá ji pro určité činnosti také ŠD a děti z MŠ.

Ředitelka školy podporuje tradiční partnerské vztahy a rozvíjí nové. Zákonní zástupci dětí i žáků jsou informováni o vzdělávací nabídce, průběhu a výsledcích vzdělávání. Vzájemné vztahy jsou v obou školách posilovány na akcích pořádaných pro rodiče s dětmi. Významná je spolupráce mezi MŠ a ZŠ, společné činnosti přibližují dětem školní prostředí a přispívají úspěšnému přechodu na vyšší stupeň vzdělávání. Život školy je postupně propojován s aktivitami obce (kulturní vystoupení, akce pro veřejnost). Vztahy se zřizovatelem jsou vstřícné a korektní.

Kromě finančních prostředků ze státního rozpočtu a od zřizovatele jsou součástí příjmů školy úplaty za vzdělávání v MŠ a ŠD, doplňková činnost a drobné finanční a věcné sponzorské dary.

Závěry, celkové hodnocení školy

Škola poskytuje vzdělávání v souladu se zařazením v rejstříku škol a školských zařízení. Při přijímání respektuje principy rovného přístupu.

Škola vytváří vhodné podmínky pro zajištění bezpečnosti dětí a žáků. ZŠ má pro svoji činnost nezbytné prostorové a materiální podmínky, naopak nově vytvořené věcné prostředí MŠ je harmonické a inspirativní.

Personální obsazení školy má z pohledu odborné kvalifikovanosti rezervy, které ale negativně neovlivňují kvalitu vzdělávání.

Ředitelka školy si po nástupu do funkce postupně zvyšuje právní povědomí, zpracovává nové dokumenty, v některých byly zjištěny nedostatky, a přijímá dílčí opatření ke zkvalitnění práce školy.

ŠVP PV i ŠVP ZV odpovídají svojí strukturou rámcovým vzdělávacím programům, v souladu s jejich požadavky je třeba dopracovat zejména vzdělávací obsahy, ve ŠVP PV také nastavit evaluaci školy jako systém.

Organizace předškolního vzdělávání nezajišťuje plně všem dětem optimální uspokojování jejich přirozených potřeb. Vzdělávací proces rozvíjí intelektové i praktické schopnosti a dovednosti dětí, méně však směřuje k vyváženému naplňování všech klíčových kompetencí a cílené podpoře individuálního rozvoje.

Při vzdělávání v ZŠ měly zvolené metody a formy práce pozitivní dopad na utváření klíčových kompetencí žáků. Vzdělávací nabídka včetně doplňkových aktivit podporuje rozvoj osobnosti žáků a vytváří předpoklady pro úspěšné pokračování ve vzdělávání. Předností je podpora environmentální výchovy a zdravého životního stylu. Rezervy byly zjištěny v sebehodnotící složce výuky.

Škola vytváří příznivé klima pro vzájemné partnerské vztahy.

Česká školní inspekce v souladu s § 11 písm. f) zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů, požaduje podání písemné zprávy o odstranění zjištěných nedostatků

- **ve školním řádu ZŠ a vnitřním řádu ŠD (§ 30 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů) ve lhůtě do 31. 3. 2012,**
- **ve zpracování ŠVP PV a ŠVP ZV (§ 5 odst. 1 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů) ve lhůtě do 31. 7. 2012.**

Zprávy o odstranění zjištěných nedostatků zašlete na adresu Česká školní inspekce, Rožkova 2432, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.e@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu.

Přílohy inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Poučení

Podle § 174 odst. 14 školského zákona může ředitel školy a školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na výše uvedenou adresu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Pardubickém inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Pardubicích dne 2. 2. 2012

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

Podpis

Mgr. Ladislava Jindrová, školní inspektorka

Ladislava Jindrová v. r.

Mgr. Olga Příhodová, školní inspektorka

Olga Příhodová v. r.

Datum a podpis ředitelky školy a školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Javorníku dne 3. 2. 2012

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

Podpis

Mgr. Pavla Odstrčilová, ředitelka školy

Pavla Odstrčilová v. r.

Připomínky ředitele školy/školského zařízení

Připomínky nebyly podány.